

اشاره

حتماً شنیده‌اید که دیگر این روزها، باسواد بودن فقط توانایی خواندن و نوشتن نیست. توانایی استفاده از رایانه یا ابزارهای مشابه، یکی از انواع سواد است که به سواد رایانه‌ای معروف است. یکی دیگر از توانایی‌هایی که تک‌تک ما به‌عنوان شهروندان قرن بیست و یکم به آن نیاز داریم، «سواد مالی» است. در این دوره مجله مطالبی را درباره سواد مالی می‌خوانید و ارتباط آن‌ها را با دانش ریاضی خود، خواهید دید.

سواد مالی چیست؟

آیا می‌توانید با پولی که دارید، همه آنچه را که در فروشگاه‌ها می‌بینید دوست دارید، **خریداری** کنید؟ هنگامی که می‌خواهیم برای خرید **اولویت‌بندی** کنیم، به کدام یک از انتخاب‌ها باید رتبه اول را بدهیم؟ آیا تا حالا برای شما پیش آمده که به مغازه بروید و قصد خرید نداشته باشید، ولی فروشنده چند جنس متفاوت برای شما بیاورد، به شما نشان بدهد و شروع به تعریف کند، شما نتوانید نه بگویید و تسلیم شوید، و یکی از آن جنس‌ها را برخلاف میلتان بخرید؟ بعد از چنین خریدی چه حسی را تجربه کرده‌اید؟ باید بدانیم که پول «علف خرس» نیست و به محض به دست آوردن، نباید آن را خرج کرد؛ بلکه باید برای آن **برنامه‌ریزی** کرد. یعنی باید هزینه‌ها را مدیریت کرد. خیلی وقت‌ها برای خرید کالاهای مورد علاقه خود باید صبر کنید تا پول کافی به دست بیاورید، زیرا بدون صبر نمی‌توان به خواسته‌های بزرگ دست یافت.

چگونه در آمد و هزینه‌های خود را مدیریت کنیم؟

چگونه برای پول خود برنامه‌ریزی کنیم که بیشترین بهره را از آن ببریم و پول برای ما کار کند نه ما برای پول؟ شما همیشه می‌توانید برای آینده خود و انتخاب‌هایی که می‌توانید داشته باشید، پول پس‌انداز کنید. با پس‌انداز کردن پول و داشتن **پشتوانه**، به تعداد انتخاب‌های شما در آینده اضافه می‌شود. همچنین شما می‌توانید هزینه‌های خود را طبقه‌بندی کنید. بچه‌ها آیا می‌دانید از پولی که دارید، چطور و چقدر از آن را باید پس‌انداز کنید؟ مثلاً هر وقت برای خرید خوراکی به فروشگاه می‌روید، به قیمت خوراکی‌ها توجه داشته باشید و آن‌ها را با هم **مقایسه** کنید. اگر خوراکی ارزان‌قیمت‌تر را انتخاب کنید، باقی‌مانده پول را می‌توانید پس‌انداز کنید. یا مثلاً می‌توانید برای خرید کتاب به نمایشگاه کتاب که سالانه برگزار می‌شود بروید و کتاب‌هایی را که دوست دارید، با تخفیف‌های زیاد بخرید. یا چنانچه خرید اینترنتی انجام می‌دهید، می‌توانید از سایت‌های معرفی محصولات و خدمات تخفیف‌دار استفاده کنید و چیزهایی را که می‌خواهید، مثل بلیت ورودی شهر بازی‌ها و مراکز تفریحی و... با تخفیف‌های زیاد بخرید. به این منظور، جدولی مانند جدول‌هایی که در ادامه آمده‌اند، ترسیم کنید. سپس مقدار پول‌های پس‌انداز شده ماهانه را در آن یادداشت کنید تا با محاسبه و مقایسه ببینید که در کدام قسمت‌ها صرفه‌جویی اهمیت بالاتری دارد و با پول

جدول ۲. پول پس‌انداز شده در خرید انواع کالاها

کالا	هزینه ماهانه (تومان)	درصد تخفیف	مقدار پول ذخیره شده برای هر طبقه از کالاها (تومان)
لباس	۸۰۰۰۰	۲۰	۱۶۰۰۰
خوراکی	۶۰۰۰۰	۵۰	۳۰۰۰۰
تفریح و سرگرمی	۷۰۰۰۰	۳۰	۲۱۰۰۰
کتاب	۵۰۰۰۰	۲۵	۱۲۵۰۰
اسباب‌بازی، نرم‌افزار و...	۴۰۰۰۰	۵۰	۲۰۰۰۰
هزینه ماهانه	۳۰۰۰۰۰	مجموع پول پس‌انداز شده ماهانه	۹۹۵۰۰

مبلغ قابل توجهی برای هدف‌های بزرگ‌تر ذخیره کنید. با این روش، رفتار **مدیریت پولی** شما شکل می‌گیرد و حساب‌شده‌تر با پول برخورد می‌کنید.

بهتر است از تجربه‌ها و موفقیت‌های مالی پدر و مادر خود استفاده کنید و درس بگیرید. همچنین می‌توانید با روشی که آموخته‌اید، در تصمیمات مالی خانواده شرکت کنید تا آن‌ها نیز بدانند که می‌توانند روی توانایی‌های شما در **مدیریت مالی** خانواده حساب کنند.

یکی از رفتارهای پس‌ندیده انسان دوستانه، توجه به «امور خیریه» و انجام کارهای داوطلبانه است. هر شخص می‌باید در حد توان خود برای رفع محرومیت و کمک به اقشار نیازمند، به‌ویژه زنان و کودکان نیازمند کمک و حمایت، در امور خیریه شرکت کند. یکی از راه‌های شرکت در

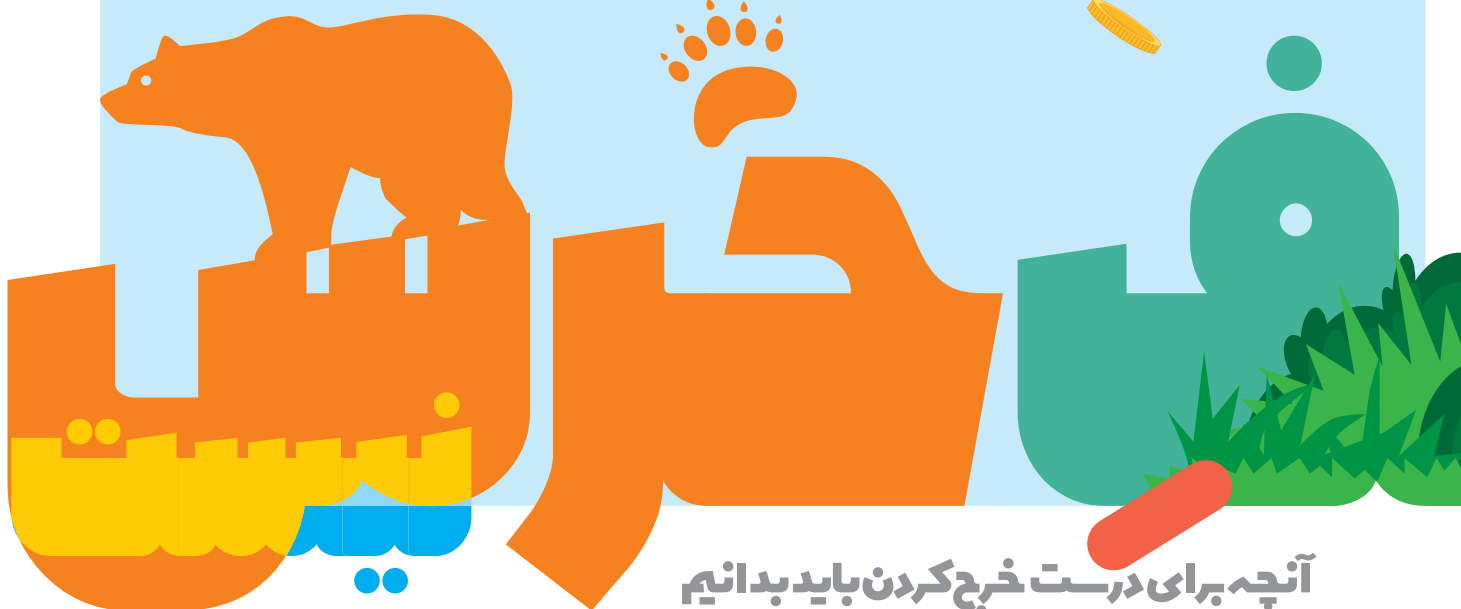
پس‌انداز شده آن ماه می‌توانید به هدف‌های بزرگ‌تری دست یابید. فرض کنید می‌خواهید سی‌دی بازی رایانه‌ای بخرید. به مرکز خرید می‌روید و در آنجا با قیمت‌های متفاوت بازی‌ها روبه‌رو می‌شوید. یک سی‌دی بازی می‌بینید که **تولید ایران** و قیمت آن ۱۵۰۰۰ تومان است. همچنین

مشابه آن سی‌دی بازی را می‌بینید که قیمت آن ۳۵۰۰۰ تومان و تولید کشور چین است. می‌توانید جدولی مثل جدول ۱ رسم کنید تا انتخاب‌هایی را که دارید، با هم مقایسه کنید. همان‌طور که می‌بینید، شما با این انتخاب خوب می‌توانید ۲۰۰۰۰ تومان پس‌انداز کنید. علاوه بر آن، از تولیدات داخلی نیز حمایت کرده‌اید. حالا می‌توانید برای کل خریدهای ماهانه خود جدول مشابهی تنظیم کنید. فرض کنید برای کالاهای متفاوت، مقدار پول‌های پس‌انداز شده مطابق جدول ۲ باشد.

همان‌طور که می‌بینید، با کمی دقت و **انتخاب هوشمندانه** در خرید کردن و **تصمیم‌های** درست و به‌هنگام، می‌توانید

جدول ۱. مقایسه دو کالای مشابه

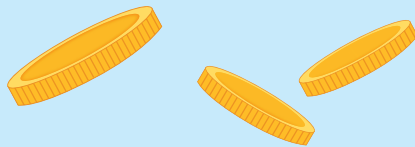
کالا	سی‌دی بازی ایرانی	سی‌دی بازی چینی
قیمت به تومان	۱۵۰۰۰	۳۵۰۰۰
تفاوت قیمت	۲۰۰۰۰	-
امکان ذخیره پول	✓	-
پول ذخیره شده در صورت انتخاب کالا	۲۰۰۰۰	-

آنچه برای درست خرج کردن باید بدانیم

دوستان من، تمام سوالات مطرح شده در متن در حوزه سواد مالی هستند. البته همه نداشتن‌ها و کم داشتن‌های ما، ناشی از مشکلات عمومی اقتصادی نیست. بخشی از ماجرا هم مربوط به نداشتن سواد مالی است. برای استفاده بهینه از منبع پول، ابزاری به نام **سواد مالی** به کار می‌آید. سواد مالی به ما کمک می‌کند در زندگی، تصمیم‌های آگاهانه‌تری بگیریم و از اشتباه‌ها و بحران‌های مالی جلوگیری شود.

چه بسیار افرادی را می‌بینیم که با وجود درآمد خیلی خوب، بدهی‌های زیادی دارند و به علت نداشتن دانش، خود و خانواده را در خطر می‌اندازند. هرچه علم و دانش افراد در زمینه اقتصادی بالاتر رود و هرچه افراد، تصمیمات بهتری بگیرند وضعیت اقتصادی آن‌ها بهبود پیدا می‌کند و در نهایت منجر به بهبود وضعیت اقتصادی کشور می‌شود. دوستان عزیز، اکنون زمان مناسبی برای پرداختن به اهمیت آموزش‌های مالی و اقتصادی است. دانش ریاضی شما نیز به این موضوع کمک می‌کند. شما می‌توانید برنامه‌ریزی کنید و یک **تحول بزرگ اقتصادی** داشته باشید و آن را برای ما نیز بگویید و به آدرس مجله ارسال نمایید. منتظر پیشرفت‌ها و موفقیت‌های روزافزون شما هستیم. امیدواریم که در آینده نه‌چندان دور، یکی از نوابغ مالی کشور باشید.*

پی‌نوشت

* از کارشناسان شرکت اطلاع‌رسانی و خدمات بورس که در تهیه این مطلب ما را یاری کردند، سپاسگزاریم.

امور خیریه، کمک مالی است که جزو هزینه‌ها به حساب نمی‌آید. باید بیاموزیم که برای انجام امور خیریه، باید از یکی از خواسته‌های خود که برای آن هزینه‌ای در نظر گرفته‌ایم، صرف‌نظر کنیم. مثلاً می‌توانیم این ماه ۳۰ درصد از پول پس‌انداز شده خود را برای کمک به یکی از مؤسسات خیریه کنار بگذاریم. از والدین خود بخواهیم که در شناسایی مؤسسات خیریه به ما کمک کنند.

وقتی پولی به دستمان می‌رسد، ممکن است تصمیم‌های متفاوتی برای آن بگیریم؛ مثلاً آن را در بانک بگذاریم، یا سرمایه‌گذاری کنیم. ببینیم برای تصمیم‌گیری درست، کدام کار به نفع ما است؟

فرض کنید شما تصمیم می‌گیرید با پس‌انداز خود طلا بخرید و در بازار طلا سرمایه‌گذاری کنید. اگر شما ۱۰۰۰۰۰۰۰ تومان پس‌انداز داشته باشید و طلا بخرید، بعد از یک دوره کوتاه‌مدت، تقریباً ۱۰ درصد سود می‌کنید.

$$10\% \times 10000000 = 1000000$$

محاسبات فوق نشان می‌دهد شما ۱۰۰۰۰۰۰ تومان سود خواهید کرد. ولی اگر شما همین پول را در بورس اوراق بهادار سرمایه‌گذاری می‌کردید مثلاً سهم یک شرکت پتروشیمی را می‌خریدید ۲۰٪ سود عاید شما می‌شد.

$$20\% \times 10000000 = 2000000$$

یعنی شما ۲۰۰۰۰۰۰ تومان سود می‌کردید تقریباً دو برابر سود سرمایه‌گذاری در بازار طلا.

همان‌طور که می‌بینید هزینه فرصتی که با سرمایه‌گذاری در بازار طلا از دست دادید برابر است با:

$$2000000 - 1000000 = 1000000$$

علاوه بر این با سرمایه‌گذاری در سهام، شما به عملکرد شرکت‌ها نیز کمک می‌کنید. موضوع فوق نشان می‌دهد سرمایه‌گذاری بهینه نیاز به بررسی‌های بیشتری دارد.

